



ADLİ DESTEK VE MAĞDUR HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Bu broşür Türk Yargı Sistemi konusunda size temel bilgi vermek amacı ile hazırlanmıştır. Kolayca anlaşılabilmesi amacı ile mümkün olduğunca sadeleştirilmiş ve hukuki terimler kullanılmamaya özen gösterilmiştir. Sadece bu broşür de yer alan bilgilere dayalı işlem yapmak hak kayıplarına sebep olabilir. Temel haklarınızı öğrendikten sonra hukuki yardım almanız menfaatinize olabilir.

TAZMİNAT NEDİR?

Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

 magdurbilgi.adalet.gov.tr

 magdur@adalet.gov.tr

 [magdurhaklari](https://www.facebook.com/magdurhaklari)

 [magdurhaklari](https://twitter.com/magdurhaklari)

> HAKSIZ FİLDEN DOĞAN ZARARLARIN TAZMİNİ:

MADDİ TAZMİNAT DAVALARI - MANEVİ TAZMİNAT DAVALARI

> Haksız Fiil Nedir?

Haksız fiil, hukuk kurallarına aykırı bir şekilde bir kişinin diğer bir kişinin malvarlığına veya şahıs varlığında zarar vermesidir. Haksız fiilden dolayı sorumluluğun doğabilmesi için zararın meydana gelmesi tek başına yeterli değildir. Ayrıca haksız fiili işleyen kişinin zararın meydana gelmesinde kusurlu olması ve zararın kişinin eyleminden kaynaklanması gerekir. Kusurun varlığı gerek kişinin bilerek veya isteyerek zarara sebep olması, gerek sorumluluğunu ihmal etmesi şeklinde ortaya çıkabilir.

Uluslararası koruma başvuru ve statü sahipleri ile geçici koruma faydalanıcıları da bir suçun mağduru olabilir. Bu durumda hukuken vatandaşlarla aynı haklara sahiptirler.

> HAKSIZ FİLDEN DOĞAN ZARARIN GİDERİLMESİNDEN KİMLER SORUMLUDUR?

Bazı hallerde fiili işleyen kişi kusuru olmasa bile haksız fiilden dolayı sorumludur. Bunlar şu gibi durumları kapsar:

- » Hakkaniyetin gerektirdiği durumlarda ayırt etme gücünden yoksun kişiler de verdikleri zararlardan sorumlu tutulabilmektedir. Örneğin, komşumuzun akıl hastası çocuğunun camımızı kırması halindeki zarar.
- » Adam çalıştıran, çalışanın, kendisine verilen işin yapılması sırasında başkalarına verdiği zararı gidermekle yükümlüdür. Örneğin, tamirat sırasında işçinin apartmanın su borularını patlaması halindeki zarar.
- » Bir hayvanın bakımını ve yönetimini sürekli veya geçici olarak üstlenen kişi, hayvanın verdiği zararı gidermekle yükümlüdür. Örneğin, çiftlik sahibinin ineklerinin çitleri kırması halinde verdiği zarar.
- » Bir binanın veya diğer yapı eserlerinin maliki (sahibi), bunların yapımındaki bozukluklardan veya bakımındaki eksikliklerden doğan zararı gidermekle yükümlüdür. Örneğin, deprem halinde çürük binanın yıkılması halinde ortaya çıkan zarar.
- » Binanın bakımındaki eksikliklerden doğan zararlardan malik ve diğer bazı hak sahipleri sorumludurlar. Örneğin, düzenli bakımı yapılmayan asansör kazası nedeniyle ortaya çıkan zarar.
- » Bir işletmenin önemli ölçüde tehlike arz eden faaliyetinden zarar doğduğu takdirde, bu zarardan işletme sahibi ve varsa işleten sorumludur. Örneğin, benzinlikteki patlama sonucu oluşan maddi zarar.

> TAZMİNAT NEDİR?

Hukuka aykırı bir eylem sonucunda meydana gelen maddi veya manevi zarara karşılık olarak ödenen bedeldir. Diğer bir anlatımla tazminat, zararların giderilmesi amacıyla sorumlu tarafından zarar görene ödenen veya mahkeme tarafından ödenmesine karar verilen parasal bir değerdir.

> MADDİ/MANEVİ TAZMİNAT NEDİR?

a) Maddi Tazminat Davası

Hukuka aykırı bir eylem nedeniyle maddi/parasal olarak kayba uğrayan kişinin bu zararının giderilmesini talep edebildiği dava türüdür.

b) Manevi Tazminat Davası

Hukuka aykırı bir fiil nedeniyle kişilik değerleri zarar görenin, çektiği manevi üzüntü telafisi için açılan bir dava türüdür.

Bu dava türünde ağır bedensel zarar veya ölüm hâlinde, zarar görenin veya ölenin yakınlarına da manevi tazminat olarak uygun bir miktar paranın ödenmesine karar verilebilir.

> TAZMİNAT DAVALARINDA ÖZEL DURUMLARDA HANGİ GİDERLERİNİZİN TAZMİNİNİ TALEP EDEBİLİRSİNİZ?

1. Ölüm Halinde Talep Edilebilecek Giderler

- Cenaze giderleri,
- Ölüm hemen gerçekleşmemişse tedavi giderleri ile çalışma gücünün azalmasından ya da yitirilmesinden doğan kayıplar,
- Ölenin desteğinden yoksun kalan kişilerin bu sebeple uğradıkları kayıplar.

2. Bedensel Zarar Durumunda Talep Edilecek Giderler

- Tedavi giderleri,
- Kazanç kaybı,
- Çalışma gücünün azalmasından ya da yitirilmesinden doğan kayıplar,
- Ekonomik geleceğin sarsılmasından doğan kayıplar.

3. Kişilik Hakkının Zedelenmesi Durumunda Talep Edilebilecek Giderler

Kişilik hakkının zedelenmesinden zarar gören, üzüntü ve ızdırap duyan kişi buna karşılık manevi tazminat adı altında bir miktar para ödenmesini isteyebilir.

Hâkim, bu tazminatın ödenmesi yerine, diğer bir giderim biçimi kararlaştırabilir veya bu tazminata ekleyebilir; özellikle saldırıyı kınayan bir karar verebilir ve bu kararın yayımlanmasına hükmedebilir.

> TAZMİNAT MİKTARI NASIL BELİRLENİR?

Hâkim, tazminatın kapsamını ve ödenme biçimini, durumun gereğini ve özellikle kusurun ağırlığını göz önüne alarak belirler. Tazminatın amacı kişinin uğradığı zararı gidermek olup; hükmedilen tazminat zenginleşme aracı değildir.

> TAZMİNATTA İNDİRİM SEBEPLERİ NELERDİR?

Zarar gören, zararı doğuran fiile razı olmuş veya zararın doğmasında ya da artmasında etkili olmuş yahut tazminat yükümlüsünün durumunu ağırlaştırmış ise hâkim, tazminatı indirebilir veya tamamen kaldıracaktır. Ayrıca zarara hafif kusuruyla sebep olan tazminat yükümlüsü, tazminatı ödediğinde yoksulluğa düşecekse ve hakkaniyet de gerektirirse hâkim, tazminatı indirebilir.

> TAZMİNAT DAVALARINDA GÖREVLİ VE YETKİLİ MAHKEME HANGİSİDİR?

Genel yetkili mahkeme davalı kişinin davanın açıldığı tarihteki yerleşim yeri Asliye Hukuk Mahkemesidir. Ayrıca haksız fiilin işlendiği veya zararın meydana geldiği yahut gelme ihtimalinin bulunduğu yer ya da zarar görenin yerleşim yeri Asliye Hukuk Mahkemesinde de dava açabilirsiniz.

> TAZMİNAT DAVALARINI HANGİ SÜRE İÇERİSİNDE AÇILABİLİR?

Tazminat istemi, zarar görenin zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten başlayarak iki yıl içinde ve her hâlde fiilin işlendiği tarihten başlayarak on yıl içinde yapılmalıdır.

Ancak, tazminat ceza kanunlarının daha uzun bir zamanaşımı öngördüğü cezayı gerektiren bir fiilden doğmuşsa, bu zamanaşımı uygulanır.